

BONSAI vereniging Midden Nederland

opgericht in 1977 en aangesloten bij
de Nederlandse Bonsai Vereniging

Voorzitter: Casper den Ouden
030 - 244 07 71,
casper.den.ouden@gmail.com

Penningmeester en bibliotheek:
Edith den Ouden
030 - 244 07 71, e.den.ouden@live.nl

Secretaris: Anita van der Wal-Zuurbier
06 - 282 404 18,
secretarisbvmn@gmail.com

Algemene zaken: Michal Mokry
06 - 453 865 37,
michal.mokry@gmail.com

Algemene zaken: Marian Willemse
06 - 467 350 42,
m.a.willemse@hotmail.nl

www.bonsaimiddenederland.nl

Iban: NL64 INGB 0006 5603 36
t.n.v. Bonsai Vereniging
Midden Nederland

Aanvangstijd bijeenkomsten in
De Binder: 13:00 uur

Redactie nieuwsbrief:
Nol van der Linden
0294 - 45 01 73, a.linden.weesp@ziggo.nl

Lidmaatschap

U kunt lid worden van onze vereniging
op elk gewenst moment.
De kosten bedragen €47,50 per jaar.
Informatie over het lidmaatschap is
verkrijgbaar op de bijeenkomsten,
of bij de secretaris.

nieuwsbrief aug. 2024

Tokonoma van de maand

Eén tokonoma werd tijdens de
bijeenkomst gevuld door Tjerk
van der Veen met een mooie
Zelkova hokidachi.

In de andere tokonoma had Piet
Kramer een mooie opstelling van
een Chamaecyparis in bunjin-
stijl.

Vooruit kijkend pottenbakken of werk aan eigen boom

Tokonoma van augustus

tijdens de bijeenkomst van
augustus zal Michal de nieuwe
tokonoma vullen met een mooie
opstelling.

De oude zal tijdens de bijeen-
komst een schilderbeurt krijgen.

Van de voorzitter

Voor een aantal leden zit de vakantie er weer op, of bijna, en voor wie nog gaat een fijne vakantie gewenst!

Ik hoop dat de bonsai batterij is opgeladen, want er zit veel aan te komen de tweede helft van het jaar. Het weer voor de bonsai is niet echt slecht geweest voor de groei en gezondheid. Over gezondheid gesproken, de voet van Edith geneest boven verwachting snel. De wonden op haar scheenbeen zijn dicht en genezen mooi, de wond aan haar voet heeft nog iets meer tijd nodig, ze heeft 2 x in de week wondverzorging, en het einde komt in zicht. Heel veel dank voor de positieve berichtjes. 10 augustus alweer de eerste bijeenkomst, de beurt is dan aan de Japanse pottenbakker Matsumoto. Voor dit dagvullende programma zijn nog plaatsen beschikbaar, dus schrijf je nog in, de kosten zijn € 30,- en aan het einde van de dag is er een lekker sateetje voor de deelnemers. Vanaf 13:00 uur kunnen de overige leden weer werken aan eigen bomen. Later in augustus is er een goedverzorgde BBQ, hopelijk met goed weer. De mid-

dag begint om 16:00 uur en het zal rond 21:00 klaar zijn. In september geeft Bruno uitleg over hoe bomen worden gekeurd, dus neem dan een boom mee, dan weet je meer over de fase waarin jouw boom zich bevindt. Oktober staat een boombespreking door Bruno op het programma, en november komt Edwin Koppers die via tekenen de toekomst voor jouw boom kan weergeven. Nou heb ik te veel gezegd? een vol programma tot het einde van het jaar, ik hoop vele van jullie zaterdag weer te zien.

Casper

Wie wil er helpen met schilderen?

Wie komt er helpen de oude tokonoma te schilderen? De 3 binnenste panelen moeten de mooie zachtgele kleur krijgen, zoals de nieuwe tokonoma. Wie wil er helpen? Geef het door aan Edith.

Vooruit kijkend

De vakantie is weer voorbij en we beginnen in augustus al meteen met een super leuke activiteit. Na een lange tijd wachten hebben we het nu toch voor elkaar dat de heer Matsumoto tijd heeft gevonden om op onze club een workshop pottenbakken te komen geven. Deze bijeenkomst zal hierdoor ook in de ochtend al beginnen omdat de potjes die gemaakt zijn ook op deze dag al gebakken zullen worden. Dus iedereen die zich heeft opgegeven voor het pottenbakken wordt om 10 uur verwacht in de Binder, die speciaal voor ons dan de deur zal openen.

De overige leden zijn in de middag ook weer welkom en kunnen naar hartenlust aan hun eigen bomen werken. Er is altijd wel iets te doen op het gebied van de verzorging van de bonsai. We hopen u allen weer te mogen verwelkomen en laten we er weer een gezellige bijeenkomst van maken!

Belangrijke data

- 10 augustus pottenbakken met Matsumoto San vanaf 10:00 u.
- maandag of werk aan eigen boom vanaf 13:00 u. dag
- 24 augustus verenigings BBQ Leersum 16:00-21:00
- 14 september hoe en waarom keuren door Bruno Wijman
- 21 september Nederlandse Bonsai Show te Wilp
- 12 oktober boombespreking door Bruno Wijman
- 23 november tekenen met Edwin Koppers
- 21 december demo Michal Mokry

Boom van de maand

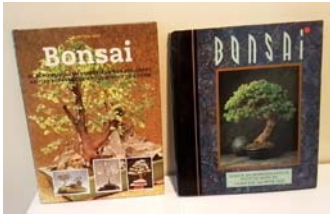
- augustus groepsbeplanting
- september shohin
- oktober jin en shari
- november vruchtbomen
- december winterbeeld

Prijs van de maand

Tijdens onze bijeenkomst staan er weer leuke prijzen op de verlotingstafel. Er staat onder andere een mooie Prunus, verder twee leerzame bonsaiboeken, een aantal mooie schaaltes, een fles Plagron alga grow, een rol aludraad en een leuk beeldje.

Weer de moeite waard om in een aantal lootjes te investeren!

Bas Bonsai

De winkel van Bas is wgens zijn vakantie tijdens de augustus bijeenkomst gesloten. In september weer business as usual!

Nationaal Bomenmuseum Gimborn in Doorn

Als liefhebbers van bonsai houden wij bomen graag klein, gestileerd en in een pot. Maar in het dorp naast Leersum kunnen we de bomen ook bewonderen in hun grote formaat en in hun oorspronkelijke silhouet. Laatst bezocht ik het Bomenmuseum weer in Doorn en dwaalde tussen de vele Pinus soorten, Rhododendron, Chamaecyparis en zo meer. En bedacht ik dat het wel eens heel inspirerend kan zijn als we met de club een bezoek gaan brengen. We zouden wat boomsoorten kunnen kiezen en bestuderen

hoe onze bonsai hun grote broers en zussen nabootsen of juist hoe verschillend ze zijn. Graag hoor ik of er meer mensen geïnteresseerd zijn om mee te gaan op zo'n inspiratie / studie reis. Dan kunnen we iets organiseren in 2025.

Groet,
Anita van der Wal - Zuurbier

100 JAAR

NATIONAAL
BOMENMUSEUM
GIMBORN

Bonsai Plaza

www.bonsaiplaza.com

Tijdens het bestellen vult u de speciaal voor onze vereniging bestaande kortingscode **BVMN2024** in. U krijgt dan 10% korting in de internetwinkel!

Terugblik bijeenkomst juni

Het programma van onze bijeenkomst in juni bestond uit twee hoofdactiviteiten: werken aan onze eigen bomen en de vereniging's NTC. Juni is een uitstekende maand om aan bonsaibomen te werken, omdat ze nog genoeg tijd hebben om te herstellen van zwaar snoeien of ontbladeren voordat de rustperiode begint. Het is altijd fijn om ideeën en suggesties te delen met bonsaivrienden.

Helaas begon de middag met een vervelend ongeluk toen onze nieuwe boekenkast op Edith's voet viel, en ze naar het ziekenhuis moest worden gebracht. Gelukkig waren er geen botbreuken, en haar wond, die veel hechtingen nodig had, geneest nu goed. Beterschap, Edith! Dit incident herinnert ons er aan om elke dag te waarderen en niets als vanzelfsprekend te beschouwen.

Onze NTC had vier deelnemers: Sander van Oort, Bas Hennissen, Mark van Vliet en Kazem Madjdian, die drie uur de tijd hadden om relatief grote kwekerij-jeneverbessen in bonsai te transformeren. Ze deden allemaal uitstekend werk, en het was erg moeilijk voor de jury om een winnaar te kiezen. Na een lange en moeilijke discussie werd de winnaar bekendgemaakt: Sander van Oort. Gefeliciteerd en veel succes in september!

De traditionele twee tokonoma werden voorbereid door Tjerk van der Veen en Piet Kramer, met hulp van Bruno. Tjerk bracht zijn Zelkova in hokidachi-stijl, en Piet toonde zijn Chamaecyparis in bunjin-stijl, momenteel gestyled door Bruno.

De traditionele loterij zat vol met veel uitstekende prijzen, die nieuwe gelukkige eigenaren vonden.

Foto's van Sander en Bianca

Bonsai van het Westen

Foto's van Sander en Bianca

Ook Bonsai van het Westen was begin juni in Delft georganiseerd. Het weer zat ook tijdens dit buitenevenement weer mee. Gelukkig niet zo heet als vorig jaar. Samen met de vele marktkramen, en horeca tentjes, heeft de organisatie weer een mooi bonsai evenement neergezet. Waarvan vele mensen twee dagen hebben kunnen genieten. De show was iets kleiner dan vorige jaren, maar dat mocht de pret niet drukken. Naast de demo's, onder andere die van Steven Rouvoet, die werden gegeven, was er weer een thee-ceremonie en allerlei andere activiteiten

Wespennest in Bonsai

JAAR VAN DE WESP – 2024

Wespen zijn griezels. Dat is de gangbare mening die boven komt bij de meesten.

Die mening was ik ook wel toegevoegd, totdat Franse Veldwespen water kwamen drinken tussen het grit onder mijn bonsai. Franse Veldwespen zijn die wespen met lange hangende pootjes. Ze nestelen bij ons onder het schuine dak boven de keuken. Bij de Wespenstichting kon ik lezen dat zij kleine papieren nestjes hebben, vaak met veel nestjes bij elkaar in de buurt. En dat is bij ons ook het geval, want ze kruipen onder verschillende dakpannen.

Zij laten ons met rust en wij laten hun dus met rust. Want wespen zijn nuttige beestjes. Ze zijn de biologische bestrijding bij uitstek, omdat ze luizen en andere insecten voeren aan hun larven. Mijn bonsai hebben opvallend weinig bladluis, dus het lijkt te werken. Dit jaar, 2024, gingen de wespen nog een stapje verder.

Middelste-wesp-werkster

haar eentje, dus er waren niet veel vliegbewegingen. Nu in juli is het nest wat groter geworden. Doorsnede ca 10 cm. En het aantal wespen is ook iets toegenomen. Misschien een tiental.

Ik was toch erg benieuwd welke wespesoort dit is, want ik wil geen agressieve wespen vlak bij de achterdeur en al helemaal niet als ik er elke dag bij moet zijn met water geven. De consultant van de Wespenstichting kon het vertellen: het gaat om de Middelste Wesp (*Dolichovespula media*). Geen 'limonadewesp', dus geen bezoek

in augustus op het terras met zoete drankjes. En ook niet gekend om enig agressief gedrag. Wel weer een hele goede luizenvreter.

Dus zolang de Middelste Wesp ons met rust laat, dan laten wij de Middelste Wespen bol ook met rust.

Ik moet zeggen, dat het wel fascinerend is hoe een wespenvolkje leeft. Het begon als een klein bolletje, maar op een dag was het bolletje kapot gemaakt. De cellen lagen min of meer bloot. Waarschijnlijk was een vogel op

Foto's van Anita van der Wal-Zuurbier en de Wespenstichting

zoek geweest naar lekkere larven. Of was het een Hoornaar, want die zoemde ook luid rond in de tijd. Daarna werd het nest nauwgezet gerepareerd en vervolgens groeide het volkje.

Het vooruitzicht is dat de kolonie in augustus – september zal doodgaan. Alleen de (nieuwe) koningin zal de winter overleven. En zij zal dan volgend jaar weer een nieuw nestje maken. Hopelijk dan toch gewoon in een boom in de tuin.

Hoe maak je daar een foto van?

Wespen in de bonsai is fascinerend maar ook licht griezellig tegelijkertijd.

2024 is het 'Jaar van de Wesp'. Eén van de doelen is om het imago te verbeteren, van kwaadaardig monster naar nuttig insect. Een ander doel is om kennis te delen. Wist je dat er zo'n 5000 wespesoorten zijn in Nederland en 100.000 soorten in de wereld?

Anita van der Wal – Zuurbier

Meer info: [Wespenstichting.nl](https://www.wespenstichting.nl)

Nobilis bonsaidag

Op zaterdag 1 juni en zondag 2 juni was het weer zo ver, de 3e Nobilis bonsaidag. Voorheen in april en in mei gehouden maar nu in juni vanwege de kans op beter weer.

Zelf was ik er op de zaterdag al vroeg bij om niets te missen. Gedurende de ochtend stroomden de mensen naar binnen om de mooie tentoonstelling te bewonderen met bonsai van de Bonsai vereniging Apeldoorn.

Ik heb kort Dennis en Ronald van Nobilis gesproken die weer erg trots waren om deze dagen tot een succes te gaan brengen.

En met een korting op alle bonsai en bonsaigerelateerde artikelen was het voor een ieder een leuk uitstapje voor het weekend.

Richard Groenendaal

Enkele kraampjes met bonsaipotten waarbij zelfs iemand à la minuut potjes maakte voor accentplanten en mame. Tevens was er een kraam voor koffie, soep en broodjes.

Ook Hans Veltman stond er met vele bonsai tafels groot en klein.

Nog een ruim aanbod van Azalea waarvan de meeste nog in bloei stonden.

**Nobilis
Bonsai dagen**

zaterdag 1 juni

- 09.00: Opening Kwekerij
- 09.30 - 17.00: Huishoud Bonsai vereniging Apeldoorn (BVA)
- 10.00 - 11.00: New Talent Contact BVA
- 13.30 - 15.30: Demonstratie O.L.V. Steven Rouvoert en Puck Grooten
- Gehele dag Bonsai Q en A, voor of na Bonsai vrijdag
- Diverse Bonsai stands

zondag 2 juni

- 11.00: Opening Kwekerij
- 11.00 - 15.00: Huishoud BVA
- 13.00 - 15.00: Boerensprekingsen o.l.v. Bonsai koorleider en mentor Rijk Bosman

Alles komt je bijeen voor Bonsai en kraampjes om lekker met de vrienden te genieten van je eigen Bonsai, een mooie Azalea om deze door de tent van een kwekerij te laten zien!
Vergaat je Bonsai dan ook mee te nemen?

- Gehele dag Bonsai Q en A, voor of na Bonsai vrijdag
- Diverse Bonsai stands

SALE!
Gezondheids het hele weekend geven wij
20% korting op ons volledige Bonsai assortiment

11.00 - 17.00 uur
11.00 - 17.00 uur

Nobilis Exclusive Tuinbeplanting & Bonsai
Eindhoven & Breda
+31 40 8 125 038
98@nobilis.nl

Meer informatie? Ga naar onze website nobilis.nl

Foto's van Richard Groenendaal

De show van Bonsai vereniging Apeldoorn, waarbij Bruno Wijman nog bij enkele bonsai de puntjes op de i heeft weten te zetten.

Het team van Nobilis die beide dagen tot in de puntjes had verzorgd.

De NTC van Bonsai vereniging Apeldoorn waar er totaal 4 personen bezig waren om in 3 uur een prachtige Juniperus bonsai te creëren.

Takamatsu bonsai village

Kitadani Yosei-en

Via Youtube keek ik wel eens naar een bonsaituin in Takamatsu en na wat onderzoek bleken er hier erg veel andere bonsaituinen en kwekerijen te zijn. Dus we gingen met de trein vanuit ons hotel in Kurashiki richting Takamatsu.

Vlak naast het kleine JR station Kinashi ligt de bonsaituin Kitadani Yosei-en.

Nadat we de tuin binnengelopen waren werden we vriendelijk en vrolijk ontvangen door Ryuichi Kitadani, de 4e generatie Kitadani, die de kwekerij samen met zijn vader runt.

Hij heeft gemiddeld zo'n 1500 Pinussen thunbergii in de volle grond staan en wordt gezien als de grootste exporteur naar alle delen van de wereld.

Ondanks dat Ryuichi geen Engels sprak hebben we via een vertaal app met elkaar gecommuniceerd. Hij heeft ons vele prachtige bonsai exemplaren laten zien van een aantal Pinus thunbergii, de enige soort die hij kweekt. Uiteraard gezocht naar wat bonsai potjes en uiteindelijk een kleine blauwe lotus vormige shohin pot meegenomen.

Bonsai Nakanishi Chinshoe-en

Toen we weg liepen van de tuin van Ryuichi Kitadani zijn we op zoek gegaan naar enkele andere bonsaituinen. Doordat we wat dwalend door verschillende straatjes heen liepen kwam een vrouw naar ons toegelopen en sprak ons aan. Ze wilde ons graag meer laten zien en stelde zich voor als Kana Nakanishi van Bonsai Nakanishi Chinshoe-en. Samen met haar man runt ze nog 1 van de totaal 30 kwekerijen in Takamatsu. Ze vertelde dat ze de afgelopen decennia veel kwekerijen heeft zien verdwijnen. Ik gaf aan uiteraard geen bonsai te kunnen aanschaffen maar wel geïnteresseerd was in bonsaipotten. We liepen toen eerst langs enkele velden vol met Pinus thunbergii naar een naastgelegen buurman van kwekerij Kitadani Syokkoen die daar al sinds 1851 gevestigd is.

Na enkele potten van oa Bigei en Yamafusa te hebben aangeschaft gingen we hierna langs haar eigen kwekerij waar we een rondleiding kregen over het terrein waar 30 tot 40 jarige Pinus thunbergii in de volle grond stonden.

Takamatsu bonsai village

Foto's van Richard Groenendaal

Op haar kwekerij stonden ook weer veel prachtige exemplaren van veelal de Pinus thunbergii te bewonderen.

Op de kwekerij was een wat oudere man bezig met het verpoten van een grote Pinus thunbergii die zo'n vijf jaar in de schaal had gestaan. Vanaf het plafond hing een touw gebonden die om de stam en takken was vastgemaakt zodat de man makkelijker de grond kon losmaken van de wortels.

Net voor het weggaan kon ik van haar ook nog twee bonsai schaal-tjes kopen.

Richard Groenendaal

